

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI

ÉRTESÍTŐ.

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Felelős szerkesztő: NYIRI GÉZA.

Előfizetési feltételek:

Fizetendő Debreczenben.
Egész évre 2 frt.
Fél évre 1 „
Községeknek 62 kr.
Egyes szám ára 4 kr.

Szerkesztőségi és kiadói iroda:

Gróf Degenfeld-tér 3. sz. házban.
Vilmos sörészarnokas szomszédságában.)
Kéziratok vissza nem adatnak.

Hirdetési díjak:

Négy-hasasos petit sorért 8 kr.;
többszörinél 6 kr.
Nagyobb és többszöri hirdetéseknek igen
kedvező engedmények tételnek.
Bélyegdíj: minden beiktatásért külön 30 kr.
„Nyitlér“-ben megjelenő közlemény
minden petit sora 15 kr.
Hirdetések és előfizetések helyben a kiadói
hivatalnál, Csáthy Ferencz, Telegdi K.
Lajos, Budapest: Goldberger A. V.,
Általános Tudósító VII, Erzsébet-körút 14.,
Blockner J., Eckstein Bern., Haasenstein
és Vogler, Bécsben, Prágában A. Oppalik,
Schaleck H. és Párisban, Hamburgban S.
Majnai-Frankfurtban: G. L. Daube és
Mosse Rudolf hirdetési intézetében
fogadtatnak el.

Czoki!

Debreczen, 1899. május 6.

Debreczenben, alacsonyabb műveltségű emberek, a mikor bosszankodnak a tanyai kutyára, hát rákiáltják — czoki! Ez azt jelenti, hogy siessen az utból, mert ha nem megy — verés következik.

Igazán durva szó — czoki!

És nem is igen használják; a művelt emberek szótárában nem is találhatók föl.

A magyar képviselőházban egy képviselő ur, egy művelt egy nagyságos ur kiáltozta oda a „czoki“-t egy másik művelt, egy másik képviselő egy másik nagyságos urnak, aki egyuttal katolikus pap is.

Nem volt alapos oka a képviselő urnak a „czoki“ használatára, de — tesszük fel — lett volna is, akkor sem lett volna szabad felválnálni a hely jelentőségénél fogva.

Sajnos, sok durvaságot kell a képviselőházból hallani, de a „czoki“ ez egészen új!

Természetes, hogy mi itt nem politizálunk, de a modort kifogásoljuk, a mely sem a képviselőház tekintélyéhez nem illik, sem pedig a nemzethez.

Ugy is nagyon gyatrák vagyunk a modor dolgában, melyet Széchényi István is kifogásolt annak idejében.

Vannak még hazánkban olyan uri emberek, a kik azzal tetszelegnek magoknak, azzal kívánnak tekintélyt szerezni, hogy a legdurvább modort szeretik alkalmazni az emberekkel való érintkezéseiknél s amellett megkövetelik, hogy művelt urnak ismerjék el őket.

Szóval a „czoki“ iskola hivei.

Nem egyszer hangzik panasz, hogy egyik, vagy másik hivatalban gorombáskodnak a közönséggel. (Sokszor ugyan csak ráfogás.) A mi pedig nem illik és nem is volna szabad; ezt a „czoki“ felfogás okozza, mert hiszen ha a képviselő urnak azt mondják egymásnak: czoki, az ur paraszt, hát akkor lehet a közönséggel is — gorombáskodni.

Egy hivatalnál például egy főbb tisztviselő ósz édes apjának azt mondta egy kisebb hiva-

talnok (persze nem ismerte) „maga vén számar“.

Hát mondhatta volna azt is — czoki:

Sok tény igazolja, hogy a magyar emberben még sok van a régi durvaságából, aminek pedig ma már nincs létjogosultsága.

Óhajtható volna, ha elhagynák azt a nyerskedést minden téren s a mi fő, a képviselő urak mehetnének jó példával elő, mert más nemzetek képviselői is durváskodnak, de ne feledjük, hogy mi vagyunk a legdurvábbaknak feltüntetve a külföld előtt.

A „czoki“ tempót tagadjuk meg és az egymással való érintkezésünkről adjuk meg azt, amit a műveltség követel.

S.

Karcolatok.

— Innen-onnan, mindenünnen. —

No hiszen szépen köszöntött ba a bűbajos május hó eleje.

Hozott hideget, szelet és esőt s bizony nem egy ideiglenesen nyugalomba helyezett kályha oldala jött izzásba a késői tüztől.

Tény, hogy csoda módon összegabalyodott az egész — mindenség!

Azt mondják a leveli béka mesterségébe kontárkodó s magokat időjósoknak hirdető urnak, hogy az egész május hűvös és esős lesz.

A gazdák teljes megnyugovással, a hölgyek pedig elkomorodva veszik tudomásul!

Mit ér az élet, ha a szép tavaszi kalapokkal és öltözetekkel nem lehet — pompázni!

Az ilyen tavaszra — fűtőltni kell csak.

De legjobban meg vannak és meglesznek akadva a nyári vendéglősök.

Ha esős és hideg lesz a május, ki megy akkor hozzájuk — fogyasztani, költséget szórni?

Hja! Régi dolog, hogy a világ folyása nem mindenkinek a szája ize szerint van — berendezve.

Uj irányt honosítanak meg a művészek a festésben, a költészetben. Ugy hívják, hogy: seczesziós irány.

Amikor is kékre festik a zöld füvet és sárgára az eget.

A mikor — violaszínű csend ül a levegőben.

Fura irány, de nem új!

Hisz már 50 év előtt ismert volt a vers:

Kéklík a zöld fű
Sárgá mezőkön
Ugrál a bárány
A fatetőkön.

Ezt nem főzi le a volaszínű csend sem.

Azt ajánlja a város nyug. főmérnöke, hogy a gázvilágítást vegye a város házikézelésbe, mert fényes haszon lesz belőle.

Rá is mondták, hogy nini! a ny. főmérnök a házikézelés igazgatója akar lenni.

Hát ha egy másik ember ellene van, az meg — gázgyári igazgató akarna lenni?

Hát már csak — haszonból szokás írni?

Érdekes lenne, ha a város mindent házi kezelésbe venne!

Tesszük fel: a „Bika“ szállodát, éttermestől kávéházastól!

És a pinczerek, meg a kassziros kisasszonyok, ügydijképes városi tisztviselők lennének!

Hogy fellendülne a — vagyoni helyzet!

HÍREK.

Május.

Fű, fa, kizöldült s enyhe szellő leng a virágokon.

Az ibolyát követte az orgona, az orgonát pedig a — gyöngyvirág.

Tavasz van, dalos, bűbajos május! uszkálhat a sok sötét felhő, eshetik az eső, dudorászhat néha az itt maradt bőjt, rideg szél, a golya, fecske azt hirdetik, tavasz, édes bűbajos tavasz van.

Óh, minő szép, a mi öreg nagy erdők!

Azok a vén fák, melyek sok, sok év tizedet láttak elviharzni, fölverték szép zöld, ünnepi kötőseiket, és az erdő tündére kiteríti himes szőnyegét, a sok-sok tarka virággal! A lég megtelik édes, kábitó illattal, a madárdaltól csattog a liget és — zsong a levegőben a milliom bogár, bizonyítván, hogy él, hogy örül az életnek!

Hiszzen ilyen szép is ilyen szép májusi nap az élet, a világ! Mosolyog minden, mintha nem is volna baj, bánat, küzdelem, mintha csak csupa gyönyörűség volna ez a földi élet! . . .

A mosolygó májusi napok olyan édessé teszik az órákat, a napokat, mintha nem volna a földön — keserűség!

S.

— Szabadságoszlop Debreczenben.

Az emlékkert kőoroszlánját a honvédsírok fölé helyezik, azonban, hogy a szabadságharcra emlékeztető jel nélkül ne maradjon a belváros, ugyanaz a bizottság, mely a honvédsírokat emlékkövel kívánta megjelölni, azt javasolja a tanácsnak, hogy a város egyik legalkalmasabb helyén díszes szabadságoszlop állíttassék fel. Van erre a célra közel nyolcezer forint s ezen összegnek három év költségvetése terhére tizenegyezer forintra leendő kiegészítését is javasolja a bizottság.

— A Debreczeni tisztviselők önszegélyző egyesületének igazgatósága f. hó 2-án tartott népes ülésében a folyó ügyek és kölcsönkérvények elintézésén kívül azon nagyfontosságú határozatot hozta, hogy azon férfi tagjait és a férfi tagok családtagjait, akik óhajtlak kedvezményes áron és 6 havi részletfizetés mellett kitűnő és mégis olcsó ruha kelmékkel látja el, sőt azokat egyik elsőrendű szerződött szabó czéggel szintén 6 havi részletfizetéssel mellett jutányos áron és kitűnő hozzávalókkal el is készített. Ezen ügyben a felhívás pár nap alatt meg lesz az egylet tagjainak küldve, amit közérdekből mi is egész terjedelmében közölni fogunk.

— Két tény megvalósítása előtt áll a kollegiumi ifjuság, két olyan tény megvalósítása előtt, melyeknek sikeres megoldása az ország figyelmét vonja, majdfez ifjuságra s ez által Debreczenre is. Egyik egy nagy szabású Bethlen szobor ünnepély rendezése, a másik a főiskolai imateremben az 1849-iki országgyűlés e helyen történt lefolyásának, e lefolyás emlékének megörökítésére felállítandó márványtábla kérdése, annak leleplezési ünnepélye. Az ifjuság munkálkodott s munkálkodik a megvalósulás érdekében lelkesen, a közönség pártoló érdeklődéssel fogadta s fogadja tevékenységét s ez érdeklődés kezd mindinkább szélesebb arányokat ölteni.

— Kofa-sátrak — vasból. Boczkó Sámuel jó izlése meg erőlye meglehetősen csinosá tette már a debreczeni kofák piaci áruló helyeit, a mit csak egy tudunk megítélni, ha visszaemlékezünk a vegyesen gyékényből, ponyvából önszerőtt régi sátrakra, melyek élelmiszer-piaczainkon dísztelenkedtek. De még mindig sok a fejlettebb igények kívánni valója ezen a téren. Hogy azonban a jelenlegi helyzete az élelmiszer piacznak tarthatatlan, azt érzi a hatóság, érzi a fogyasztó közönség is. Nagyobb mértékű újításokra van szükség, hogy a panaszokat legalább részben megszüntethessük. Ezt akarta a tanács, midőn a Dégenfeld-tér aszfalttal való kiburkolását elhatározta. A legkeresettebb élelmiszerek elárúsítói ezen a téren vannak összeszólva s tisztán alig tartható téglakövezeten állanak a változatos alaku deszkasátrak. Ezzel egyidejűleg aligha könnyebben keresztül vihető nem lesz a mérnöki hivatal egy másik egészséges terve, a melyszerint a város a Dégenfeld-téren maga állítana fel csinos, egyforma, vasszerkezetű sátrakat. Egyegy tizes sátorcsoport 1900 frtba, egy sátor tehát 190 frtba kerülne. A város némi kedvezményvel engedné át a bérloknek ezeket a sátrakat, amelyek könnyen tisztán tarthatók és igen czélszerű berendezésűek. Ez irányban már legközelebb javaslat megy a tanács elé.

TÁRCZA.

A Halápon.

Távol tőled, messze hozzád
Zajgó, nyüzsgő város,
Hol a fénynyel, hol a göggel
A nyomor határos:
Távol tőled, itt, a szabad
Természet hű ölé,
Perceimeit ah! mily édes
Érzéssel töltöm én! . . .

Darázs dongás, méh zibongás,
Dongó döngicsélés,
Fülemüle csattogása
És rigó fűtlyentés,
Galamb bűgás, kakukk madár
S banka kiáltása,
Fű zizzenés, szél sóhajtsa,
Vérce visszantása:

Egytől-egyig, mind oly remek,
Eredeti, kedves,
Az egyiktől a másikkhoz
Lelkem vígan repdes. . .
Félre dobla a tudósok
Vaskos bibliáját:
Szent természet! benned látom
Hítem alkotóját!

Erdélyi István.

Szerelmes levelek.

(Kivül.)

Kiss Margit
urhölgy öngnagságának.

Debreczen.

(Belül.)

Tisztelt Nagysád!

Maga olvasta a lapokban, hogy engemet, mint a „K. U.“ belmunkatársát sajtó ügyben hat hónapra elítéltek. . .

És ime, jóindulatuan szánakozik rajtam. Mint írja: a szive fáj értem.

Hát megbocsásson, de köszönöm a részvétet. — Nem kérem azt. Hígyje el: nem. Ugy mentsem meg kegyes gondoskodásától is.

Igazán nevettem a kegyed által vázolt helyzetemen!

— Micsoda rémképek!

Rabruha, szalmazsák, a földön fekhelyül; a börtönőr kongó léptei a sötét folyosó rémés csendjében, czellám kis ablakán benyujtva a viz, a kenyér. Társaim a patkányok harca: nos ezen már mérgeledöm is, elhíheti.

Tehát, ha már annyira érdeklődik irántam, — megnyugtatom.

Ha a 299. § értelmében fel nem mentenek, akkor sem leszen így.

Épen úgy pezsgőzhetnek, mint most, épen úgy szivhatom a havannát, azzal a jelszóval:

Eljen Bohémia!

Meg van elégedve?

Adieu!

Budapestben, 1899. 4/18.

Derék Sándor,
A „K. U.“ belmunkatársa.

(Kivül.)

Nagyságos

Derék Sándor urnak
mint a „K. U.“ belmunkatársa.

Budapest.

(Belül.)

Maga igazán keserű „orvoságot“ küldött a betegségemre.

De így jár az, aki az „orvosa“ előtt eltitkol valamit. . .

— Édes barátom — bocsásson meg nekem. Nem a szánakozás az, ami engem magához vezetett, nem is a részvét, hanem a lelkem.

Pedig a lelkem nem nyugodt. Oh, ha maga egy pillanatig is az én helyzetemben volna!

Egy vigasztal mégis van: hiába nevette ki levelemet, hiába bosszankodott, mérgeledőt rajta, megtudtam a mit tudni akartam, véleményét az ügyéről.

Köszönöm. . .

Mert, hogy az ember, hogy, mint maga állítja, egyik nap szeret, másik nap gyűlöl, az csak frázis. Ez nem igaz. Nálam az én esetemben, ez még nehezebb.

Miért?

Mert nincs rá okom. De szeretném ha lenne, elhíheti. . .

A mai kor durvasága elszédített, de csak egy pillanatra. . . Elég sajnós. . .

Nem akarok panaszkozni, csak annyit: irigylem az utonálló koldust, akinek a lelke nyugodt. . .

Lássam, sokszor elhítem magammal, hogy álom volt az, álom, hogy én magát ismertem, hogy maga ismert engem. . .

Ez a legboldogabb időm. . .

De nagyon, nagyon rópké álom ez!

Félébredék. . .

És milyen kínos az ébredés!

Eltaszítva attól, akinek odaadtam a lelkemet — egyedül állok. . .

Egyedül. . .

Eddig nem tudtam mi az egyedül lenni. Volt valaki aki megértett. . . Maga volt az. Emlékszik?!

Jól mondja Eötvös: „Boldogtalan az, aki nem nyert vonalmat, de mennyivel boldogtalanabb az, aki megnyeré és újra elveszté azt.“

Igy vagyok én is. . . Érti?

Annyit gondolkodom, tépelődöm, mit tegyek? Mint a vízbefuló, én is a szalmaszál után kapkodok. . . Azt hiszem, remélem, hogy felejték.

Lehet. . .

De mikor?!

Pedig olyan édes lenne élni!

De így élni: haldoklás, lassu, csendes haldoklás. . . És én mégsem gorombáskodom magával. Szótlanul elfogadtam a mit rám mért. Még azt sem kérdezem magától, miért?

Most sem zúgolodom.

Mert az én szerelmem nem mult ki, mint a magadé.

Ez az én mindenem. . .

Gyönyörködöm benne. . .

Reménytelenül szeretni. Tudni azt, hogy azé sohasem lennék többé, aki egyszer visszautasított. Tudni ezt: és szeretni őt hiven, olthatatlan lánggal, vérző szívvel. . .

Ezért a szenvedélyért, érzelemért élni. Mardosó, kínzó gyötrelmében keresni a gyógyirt, a balszamot. . .

Tudja-e, mi ez?

És ezt nem veheti el tőlem senki és senmi.

Sem a világ, sem az emberek. . .

Még maga sem. . .

Ez a válasza a gorombaságára.

Margit.

Városi közgyűlés. Debreczen város törvényhatósági bizottsága rendkívüli közgyűlést tartott pénteken d. e. Gr. Degenfeld József főispán elnökölt. A városatyák szép számmal gyűltek össze. Értelmes volt a gyűlés lefolyása is, mert közszas, élénk vitát idézett elő a napi rendre jött két fontos tárgy: a párisi kiállításon való részvétel költségeinek megszavazása és a Simonffy-utcai második bérház felépítése az Áron-féle ház helyén. A párisi kiállításra dr. Nagy Zsigmond és Bihari István egy krajczárt sem akartak megszavazni, dr. Szántó Sámuel, Márk Endre a jog- és pénzügyi bizottság által javasolt 2000 frt mellett törtek pálcázt; Zádor Lajos 5000, Jóna Dániel 4000 frtot proponáltak; a tanács javaslatát, amely 6000 frtot ajánlott, Simonffy Imre, Komlóssy Arthur, Roncsik Lajos, Szabó Kálmán (kamara-elnök), Ábrahám László és maga a főispán védelmezték, kikhez később indítványa visszavonásával Zádor Lajos is csatlakozott. A többség a tanács javaslatát fogadta el. — Az Áron-féle telek felépítése ellen Fajér Ferencz, Jóna Dániel és különösen dr. Nagy Zsigmond küzdöttek, noha az építést a közgyűlés már előbb elhatározta s annak költségeit meg is szavazta. A tanács javaslatát Vecsey Imre, Aczél Géza, Torday Gábor Harsányi István és Ábrahám László támogatták. Nagy többséggel ezt is elfogadta a közgyűlés, így az építkezést mihamarább megkezdhetik s az új bérház végében piacot nyitnak a Sesztina kertek megszerzése, esetleg kisajátítása után.

Ügyvédek lakomája. Márk Endre ügyvédi kamarai elnök tiszteletére a debreczeni ügyvédi kar fényes lakomát rendezett az Arany-Bika szálló disztermében. A lakomán az ügyvédi kar tagjain kívül a debreczeni ügyvéd-jelöltek is — mondhatni teljes számban — jelentek meg. Leikes hangulatban folyt le a lakoma, amelyen számos pohárköszöntő hangzott fel.

Forgalom. Az Osztrák-Magyar bank debr. fiókjának tavalyi összforgalma 160.491.000 frtot, a műveletek összessége 20.186.166 frtot, giroforgalma 95.150.129 frtot és bruttó nyeresége 169.738.038 frtot tett ki, amely hatalmas számadatak elég bizonyosságot tesznek a debreczeni filialis nagy arányairól, de egyúttal arról a nagy lendületről is, amelyet városunk kereskedelmi fejlődése elért.

A város egészségügye. A szeszélyes április havában jobbra fordult a város egészségügye, amely a márciusi időjárás miatt ugyancsak megromlott, ugyanarra, hogy jóval több volt a megholtak száma a szülöttekénél. Az influenza járvány sokat vesztett az erejéből s egyéb ragályos betegségek is szörványosan fordultak elő áprilisban. A természetes népesedés újra visszazökkent a rendes kerékvágásba s a márciusi veszteséget ez az egy hónap helyre hozta. Összesen 212 gyermek született — vallás szerint 156 ev. ref., 39 r. kath., 5 g. kath., 12 izr., — nem szerint 107 fiú, 105 leány. Ugyanezen idő alatt 162 egyén halt meg, még pedig 118 ev. ref., 1 ág. ev., 36 r. kath. és 5 izr., — nemre nézve 84 fi, 79 nő. Házasságra ugyanezen idő alatt 14 ev. ref. 1 ág. ev., 5 r. kath. 4 izr. és 10 vegyes vallású pár lépett; vagysis összesen 84 pár vezetett be a családi boldogság révébe.

Ötezer előléptetés. A Magyar Államvasutak igazgatósága most adta ki azoknak az előléptetéseknek sorozatát, melyek az altiszti állások harmadik és negyedik fokozatára vonatkoznak. Ez a hatalmas sorozat mintegy ötezer altiszti léptet elő magasabb rangfokozatba, illetőleg magasabb fizetési osztályba. Így az eddig hirül adott előléptetésekkel együtt hétezerre emeli azoknak az államvasuti tisztviselőknél és alkalmazottaknál a számát, akiknek sorsát az ezidei advancement bizonyos mértékben előbbre viszi.

A r. kath. V. és VI. gimnázium. Mindazon szülőket és más érdeklődőket, kik a helybeli piarista algyimnasiumnak V. és VI. osztályral még ez évben való kiegészítését óhajtják, felkérjük, hogy folyó hó 7-én, vasárnap délután 4 órakor a fenti algyimnasium II. osztályu termében a további teendő megbeszélése végett értekezletre megjelenni sziveskedjenek. Debreczen, 1899. Május 4-én. Unger Gusztáv, Sigmeth Károly, dr. Kemény Mór, Nagy Sándor.

Könyvtárnok választás. A főiskolai felsőbb ifjúság olvasó-egyesületében mindig nagy hullámzást okoz a könyvtárnok választás. Egyik tanévben jogász, a másikban hittanhallgató szokott az lenni s a jövő tanévben csakis a hittanhallgatók közül lehet választani s a mozgalom már is megindult. Persze jellőt akad bőven. Tekintélyes pártja van már is Török Vincze leendő negyedéves hittanhallgatónak, kit jó modora és közkedveltsége ajánl az ifjúságnak. Főléptették Acsay Lajost, a jeles fiatal poétát is, valamint Balogh Gyulát is. Az ifjúságnak van joga jellőt állítani s azt hisszük az említettek közül lesz még több kandidátus is. Szeptemberben aztán majd elvállik, hogy ki fogja osztogatni a könyveket az ifjúságnak.

Esernyős május. A szép május elérkezett ugyan körünkbe, de nem egyedül. Azaz nem is egyedül szokott ő érkeznit, elhozza magával az esőt is és bizton mondhatjuk, hogy esernyős a május, mert e nélkül nem lehet kiindulni. Mondhatni percenkint változik az időjárás, a mi a gazdákra nézve nem baj, de a városi emberek mégis jobban szeretnék, ha allandó szép napok volnának, a mikor lehetne bolyongani a Nagyerdő zöld lombsátrai alatt, hallgatni a madarak vidám énekeit, színi a gyöngyvirág illatát és látni, mint sűrűsödik a lomb, a bokor és mint susog a szellő a zöld fű között.

Az utolsóelőtti hét. Szintársulatunk az utolsó előadásokat tartja az előre haladt időnyben. Meglátszik a közönségen és a szintársulatunk is

a kimerülés. A hétnek pedig voltak kimagasodó eseményei, a melyek figyelemre méltók. Így első sorban Ábrányi Emil a hirneves költő neje Wein Margit urnó az operaház művésznője lépett fel a „Cremonai hegedűs“-ben és a „Baja z-zóker“-ban, persze mind a két alkalomból roppant siker mellett. Szép számú közönség gyönyörködött a nagy művésznő művészi játékában és szép hangjában. Volt is elismerés bőven. Komjáthy színgyagató „Don Cesar de Bazán“ híres szerepének eljátszásával aratott fényes sikert, míg neje Komjáthy né Závodszy Teréz mint „Stuart Mária“ ragadta el a közönséget. Ritkán volt alkalomunk e kiváló tehetségű művésznő játékában gyönyörködni az idén, távol tartotta őt a szinpadtól a saját és nővére súlyos betegsége. A közönség ünnepele is őt kellő mértékben. Ma este ismét Ábrányi né Wein Margit lép föl mint „Angot“. Holnap, vasárnap két előadás lesz s a közönség két kedvelt darabja a „Gyurkovics leányok“ s a „Gyimesi vadvirág“ kerül színi. Csütörtökön lesz az idény utolsó előadása s másnap Nyiregyháza utazik a társulat.

Postatisztviselők előléptetése. A posta és távirada tisztviselők ez évi előléptetésére, vagy magasabb fizetési osztályba való kinevezésére vonatkozó rendeleteket még e hó első felében kiadta a kereskedelemügyi miniszter. A tisztviselőkre nézve azért lesznek örvendetek e rendeletek, mert ez alkalommal utalványozzák először részükre a fizetésen felül az ugynevezett munka- és részjuttalékokat, melyben minden posta és távirada tisztviselő részesülni fog.

A Debreczeni tisztviselők önszervező egyesületének igazgatósága teljes erejéből mindent elkövet, hogy ezen régi, de eddig magáról nem sok életjelt adott hasznos és amellől jótékony egyesületet felvirágoztassa. Az eddigi kedvezmények mellé most azon kedvezményt akarja az igazgatóság az egyet tagjai részére kieszközölni, hogy az egyesületi tagok és férfi családtagjaik olcsó áron készíthessenek csinos ruhát. A tárgyalások még folyamatban vannak ugy a posztgyárral, mint a helybeli előkelő szabó-czégekkel. Mivel a tisztviselőkre és férfi családtagjaikra legfontosabb az olcsó csinos és amellől tartós ruházat kérdése. Az eszmét melegen üdvözöljük s a tárgyalásokat figyelemmel kísérve ez ügyre még bővebben visszatérünk.

Az iparos ifjúság dalkörének f. hó 7-én vasárnap tartandó dal- és zeneestélyén érdekes lesz a műsor számai közül a műkedvelők által előadandó Simfonia és Alber Lujza k. a. zongorán. Pásztor Gyula ur hegedűn előadott magyarja. — Ezen dalestély igazán megérdemli a pártolást, annál is inkább, mert a figyelmes rendezőség minden lehetőséget elkövet, hogy a megjelenőeknek egy teljeseen művészi és élvezetes estét szerezzen.

Zászlóalj áthelyezése. A debreczeni 39. számú gyalogezred karánsebesi zászlóalját ez évi október hó elsejétől Temesvárra helyezik át.

Véres kardpárba. Súlyos kimenetelű kardpárba történt 4-én reggel 7 órakor, melynek azonban szerencsére nem lett szomorúbb vége. Geréby Pál és Ady Endre hirlapiról állottak szemben egymással s mindjárt az első összecsapásnál mindkét fél megsebesült, mire a párbajt a segítők beosztották. Ady Endre egy 12 centiméteres hosszú vágást, Geréby Pál pedig a homlokára egy jelenlételembet kapott. A párbajra színházi öszezű lalkozás adott okot, melyért Ady elégteltelt kért Geréby Páltól.

Halálos szerencsétlenség. Borzasztó szerencsétlenség történt a héten Áron Miksa Széchényi utca 8. sz. a. levő pinczéjében, melynek csaknem több áldozata is lett. A pinczébe eregettek le az óriási hordókat, melyek 700 liter borral voltak megtöltve. Már leeresztették 15 hordóval s épen az utolsó akarták leereszteni, mi hogy minél hamarabb legyen készen, a köteleket, melyeket más alkalomkor alkalmazni szoktak, most nem használják és csak puszta kézzel látták hozzá a hordókat a pinczébe való lebecsátásához. Egyszerre csak megindult a hordó s az emberek látták, hogy tovább nem tarthatják fel s menekültek, mi sikerült is nekik csak Vachter József nem tudott már menekülni s a hordó a falhoz lapított s az egész balfelét s arczát összezúzta. Megmenteni nem lehetett egy órai kínos szenvedés után meghalt. A rendőség megindította a vizsgálatot.

„Petőfi Dalkör“. Szűcs Etus kisasszony gyűjtő-ívén a következő adományok folytak be hozzá a zászló alapra: Szűcs Etus 1 frt, Szűcs Julia 1 frt, Weinberg 50 kr. N. N. 20 kr., N. N. 50 kr., Sz. M. 1 frt, Schmidt S. 50 kr. N. N. 50 kr., Janatka Alajosné 50 kr., Grünfeld Dávid 50 kr., Jánossy József 50 kr., Kovács Béla 30 kr., Papler Margit 20 kr., Szűcs Eszti 40 kr., N. N. 30 kr., N. N. 30 kr., Hebrauth Gyula 50 kr., Huszár Miklós 30 kr., Natos György 30 kr., Dézsi Lajos 50 kr., O. 20 kr., P. G. 20 kr., N. N. 10 kr., Sz. F. 10 kr., Herczeg János tanító 1 frt., K. J. 20 kr., N. N. 30 kr., Gajdi István 50 kr., Batori József 1 frt., Bujdosó András 20 kr., M. 20 kr., N. N. 20 kr., Csapó 50 kr., Kbz. 25 kr., Julius 15 kr., Augustus 20 kr., Összesen 15 frt 05 kr. Továbbá a gyűjtő-ívén kívül adakoztak még: A „Debreczeni Első Takarékpénztár“ 10 frt, Pongrácz Hermína 50 kr., Boruzs Béla 50 kr., Vetéssy Béla 50 kr. A fenti összeggel együtt 26 frt 55 kr. Kisebb adományokból 3 frt 10 kr., Összesen 29 frt 65 kr. Ezen összeggel a zászlólap, mely eddig 309 frt 38 kr. volt — 338 frt 93 krra emelkedett. Fogadják a szives adakozók és a mélyen tisztelt lelkes, kedves kis gyűjtő kisasszony a kör nevében nyilvánított hálás köszönetemet. Nagy Ferencz, a „Petőfi Dalkör“ pénztárnoka.

Pályázat katonai intézetekbe. A honvédelmi miniszter ur a fumei cs. és kir. hadtengerészeti akadémiába, a katonatiszti árva fiuk nevelő intézetébe, a katonai realiskolákba, a két katonai akadémiába és a katonatiszti leányok soppri nevelő intézetébe való felvétel tárgyában pályázatot hirdet. Az általános pályázati hirdetmény megtekinthető naponta a hivatalos órák alatt a városnál a közlevéltárban és a városi tanács

katonai és illetőségi ügyosztályánál, továbbá a gymnasiumok, az állami főreáliskola s a kereskedelmi akadémiák igazgatóságainál — illetve az elemi iskolák felügyelőinél. Pályázati véghatáridő a fumei hadtengerészeti akadémiába f. évi július hó 30-ika, a többi intézetekbe f. évi május hó 15-ike.

A legfüggetlenebb magyar lap, amely nem pártcélokat, hanem csupán igazi nemzeti érdekeket szolgál, a MAGYAR HIRLAP. Közel egy évtizede már, hogy minden bazaaros törekvésnek ugy a politikában, mint a társadalmi életben, a legteljesebb védője és támogatója a MAGYAR HIRLAP. Szerkesztője Fenyő Sándor, ki a magyar íróvilág legkitünőbb erővel szolgálja a MAGYAR HIRLAP révén a közügyet. Az szépirodalmi munkatársak élén Jókai Mór áll, az egész magyar nemzet minden időkre kiemelendő büszkesége Anny kedvezményt ad előfizetőinek, hogy példátlan a magyar hirlapirodalomban. „A százas regénye“ című albumát ingyen kapja meg minden új negyedéves előfizetője. Az idei könyvpiacznak nincs ennél érdekesebb terméke. A „Franczia Divatlap“ című pompás divatlapot, valamint a „Kis Világ“ című szép, képes gyermeklapot sokkal olcsóbban kapják a MAGYAR HIRLAP előfizetői. A „Magyar Szalon“ című remek folyóirathoz is kedvezményes áron jutnak az előfizetők. Tolstoj „Feltámadás“ című nagyhírű új regényét közli most a MAGYAR HIRLAP. Az eddig megjelent részt az új előfizetők díjtanul kapják. Ez a Tolstoj-féle regény a legszebb védőbeszéd, amit a mások gazsága miatt elbukott leányok érdekében valaha megírtak. A MAGYAR HIRLAP előfizetési ára félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., 1 hónapra 1 frt 20 kr. A kiadóhivatal Budapesten van, V. kerület, Honvédtutca 4. sz. alatt.

Oly kiveitál bevezetése leginkább a családokba, amely az egészséget elősegíti és egyúttal a táphányu, idegeikre annyira hátrányos bakkávé nélkülözhető, vagy legalább ártalmatlanná teszi, hosszú időn át lelkiismeretes orvosok és emberbarátok törekvését képezte. Kathreiner Kneipp-malata-kávéjában végre megtalálták a pótlékot, amely az oly általánosan elterjedt, tárgyazhatatlan szükségletté vált szokást, a napjában egyszeri és kétszeri, sőt többszöri meleg kávé-ivást nem akadályozza és a czélt mégis eléri, a keresett élénkitést az egészség kára nélkül nyújtva. Kathreiner Kneipp-malata-kávéja különösen a kedvelt bakkávé jó ízét illetőleg ehhez is a legjobb pótléknak bizonyult az eddig használt szurrogátok helyett, amelyek csak festőszertül szolgáltak. Megóvja a jó ízt, azt még kedvesebbé, enyhébbé és kellemesebbé teszi. Végül ezen házias gyártmány használata által (valódi csak az ismert eredeti csomagokban a „Kathreiner“ névvel, de soha sem nyitva kímérve) minden családban jelentékeny megtakarítás éretik el és így dupla szolgálatot tesz az általános jólétnél.

*** Van önként aszthmája?** Dr. Schiffmann aszthma-pora a legmacakcsabb esetekben is azonnali enyhülést és teljes gyógyulást hoz létre, a hol már semmi más szer nem segíthet. Kapható minden gyógyszerárban, csomagja 1.60 és 2.90. A hol készletben nincs, ottan tessék fordulni Török J. gyógyszerészhez, Budapest, Király-utca 12. 4-8.

(Beküldetett.) Nyilvános köszönet! Tek. Wilhelm Ferencz neukircheneri gyógyszerész urnak a csusz s köszvény elleni vértisztító thea feltalálójának. — A midőn én itt a nyilvánosság terére lépek, természet az első sorban azért, mert kötelességemnek tartom legbensőbb köszönetemet fejezni ki tek. Wilhelm Ferencz neukircheneri gyógyszerész urnak, hogy vértisztító theájával segített az én rendkívüli fájdalmas rheumatikus bajomon, másodszor pedig ezen theára felhívom mindazok figyelmét, kik az enyémhez hasonló kínos bajban szenvednek. Nem vagyok képes leírni eme kínzó fájdalmat, melyet 3 éven keresztül minden idő változások tagjaimban éreztem a melytől sem gyógykezelés sem a Bécs melletti kenes fürdők használata sem voltak képesek megszabadítani Álmatlanul forgolódtam éjjeleken át ágyamban étvágyam észrevehetőleg megcsappant, kinézésem rosszabbodott s szép testi erőmet elvesztettem. A fentnevezett theának 4 heti gondos használata nem csak fájdalmaim multak el tökéletesen, hanem már hat hét óta nem iszom a theát testi jólétem a legjobb s erőm egyre gyarapodik. Komoly meggyőződésésem, hogy mindenki, ki az enyémhez hasonló bajában ezen theában keres menedéket, áldani fogja miként én ezen kitűnő szer feltalálóját tek. Wilhelm Ferencz urat. Megkülömböztetett tisztelettel Butsekin Streifeld grófné főhadnagy özvegye. Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár: Mihálovits J. gyógyszerárban Debreczen.

Kiadótulajdonos: Zieherman Herman.

NYILTTÉR.

Henneberg-selyem

45 krtól 14 frt 65 grig méterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyárainból rendeltek, — fekete, fehér és színes, — a legdivatosabb szövés, szín- és mintázatban. Privát-fogyasztóknak postabér- és vámmentesen, valamint házhoz szállítva, — mintákat pedig postafordultával küldenek, HENNEBERG G. selyemgyárai (cs. és k. udvari szállító) ZÜRICHBEN. — Magyar levelezés. — Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

500 forintot

fizetek annak, ki a Bartilla fog-vízének használata mellett, üvege 35 kr, valaha ismét fogfájást kap vagy a szája büzlök. (Csomagolásért külön 10 kr.) Bartilla A. örökösai (E. Winkler) Wien, 19/I. Sommergasse 1. Határozottan kérjük Bartilla-féle fog-vizet. Hamisítások följelentéseért jódíjazás adatik. Kapható Debreczenben: Mihálovics Istv. gyógyszerésznél; — Nagyváradon: Wachsmann Alb. Droguistánál, Fő-utca. 10. (—10)

CHOCOLAD CACAO SUCHARD.

Hogy jövőben előforduló félreértések kikerültesseken, figyelmeztetik a n. é. közönség, hogy a

PH. SUCHARD

az ugynevezett

törmelék-Chocoladét

se nem gyártott, se forgalomba nem hozta. A Suchard Chocolad mind biztosított tiszta. A Suchard Chocolad ómba vannak csomagolva. A Suchard Chocolad bő borítékban vannak. A Suchard Chocolad a gyárjegyet és aláírást viselik.

Vesebajoknál,

a húgyhólyag bántalmainál és köszvénynél, az emésztési és lélegzési szervek hurutainál, a Lithion-forrás

Salvator

kitűnő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Vasmentes. Kellemes ízű.

Könnyen emészthető.

Első rangu gyógyvíz és diatetikus ital.

Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán arany-res bántalmakban, hasi pozsga, máj- és vese izgatási tünetnyekben vagy hűg savas vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Kapható ásvi vizkereskedésekben és gyógyszerárakban.

A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen

Gyertyánliget

(Kabolápojána).

A legszebb, a legegészségesebb Klimatikus erdei gyógyhely és ásványfürdő Mármarosmegyében.

Csodálatos szép fekvés, tiszta por- és szélmentes, ozoindus levegő. Kitűnő ízű és könnyen emészthető vasas források. Tökéletes berendezésű hidegvízintézet külön női és férfi osztállyal. Kényelmes, csinos lakások és igen jó ellátás. — Mérsékelt árak; elő- és utóidényben sokkal olcsóbb.

Idény: május — október. Vasuti állomás: N.-BRESKÓ. Kimerítő prospektusok ingyen. Bővebb felvilágosítással szolgál

1—3. a fürdőigazgatóság.

Beosini,

Portland és

Román cément

kőbányai disztégla gyári képviselete.

Zsákonkénti és vagononkénti eladás.

— Mindig friss szállitmány. Elősmert legjobb cement.

(Csapó) Kőlcsey-utca 3.

Iroda: Piacz-utca 41. sz.

Telefon.

Stegmüller Árpád

építésznél.

3—4.

Sömör-betegségeket: száraz, vizenyös, pikkelyes sömört is ezen bajjal együtt járó ki-

állhatatlan „börviszkegeket“ jótállás mellett gyógyít, sőt azokat is, kik gyógyulást sehol sem találtak. A „Dr. Hebra sömörítő“-ja. Külső használatra való, nem ártalmas. Ára 6 frt, o. é. vám- és postadíjmentesen (levéljegyekben is) utánvétellel 50 krral több. Kapható: St. Marien-Droguerie Danzig (Deutschland.) (499.) 3—5.

BOURILLON,

a hírneves távkerékpáros ebben az évben nem fut Galluson, hanem

DUNLOP PNEUMATIC-on.

128. 24-26.

Járványmentes hely. Allandó fürdőorvos

SZOLYVA-HÁRSFALVA.

Klimaticus gyógyfürdő és hidegvizgyógyintézet.

Remek, szép fekvéssel, kiránduló helyekkel és sétányokkal.

GYÓGYESZKÖZÖK:

Hidegvizgyógyintézet, v. sas és égvényes savanyúviz és fürdők ez idén ujonnan és czélszerűen átalakított sós- és fenyő belégzési intézet, villany-massage, természetes melegtej, juhsavó; mindezek czélszerű használatára a gyógyfürdő orvosa ügyel fel.

Ujonnan épült vasuti állomás.

Gyógyjavallatok:

Tüdőbajok, malária, (mocsárláz), gége-, hörg- és tüdőhurut, gyomorhurut, emésztetlenség, máj- és lépdagatok, vizelethúgyhurut, specificus és görvélyes csontbántalmaknál. Mindenféle idegbántalmak, fejfájás, migraine, histeria, szédülés, nehéz légzés, hypochondria. — Vértbajok, köszvény, görvély, bujakór, delirium trem. potat. Női bajok, fehér folyás, sápkór, havi zavaroknál.

Kitünő ellátás és lakás.

Prospectussal és egyéb felvilágosítással szívesen szolgál

A FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.

1-3. Idény: Májustól Októberig.

Gyógyszertár. Két vendéglő.

Alapított 1782. 50 év óta magkereskedés.

- Arankamentes luczerna
- Arankamentes lóhere
- Eredeti Oberndorfi takarmányrépa
- „ Veres Mamut „
- „ Sárga Olajbogyó „
- „ Eckendorfi Sárga „
- „ Sárga Buczok „
- Angol és scót perjefélék
- Takarmány-fű magvak
- Finom kerti pázsit magvak
- Sulyos kövér Besseler zab

s egyéb gazdasági magvak nagyban és kicsinyben.

- Konyhakerti vetemény magvak
- Eredeti ERFURTI virágmagvak

a legjelesebb minőségben s legolcsóbban kaphatók

KONTSEK GÉZA

előbb Gaszner Károly
DERRECZEN, Kossuth-utca 11.
Érdeklődők szíveskedjenek egy levelező-lapon új mag-árjegyzéket kérni.

Alapított 1782. — 50 év óta magkereskedés.

ÚJ pálinka kimérés.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy régi óhajomhoz híven, mivel most már a további elárúsítóknak is szabad megadózott szesz italokat 100 literen alul is eladni,

Debreczenben,
Sas-utca 2. szám
a Vilmos-féle fényesen berendezett „Gambrinus“ sörcsarnok első bolt-helyiségben

és
Piacz-utca 66. szám alatt
mindeuféle

BOR, SZESZ és szesz italok,

kis üstön főtt pálinka

— kicsinybeni kiméresi üzlet —
is nyitottam és mivel már 16 éve, hogy a debreczeni piaczon, mint szesz- és bornagykereskedő működöm, ama kellemes helyzetben vagyok, hogy a további elárúsítóknak is mindenféle szesz és édesített italokat

ugyanabban az árban amint azt eddig 100 literenként adtam, ezután bármily kis mértékben is adni fogom.

Eddig szerzett jóhírnevem elég biztosítékot nyújt arra nézve, hogy italaim tisztán kezelve kerülnek a tisztelt vevőkhöz.

Nagybecsű további pártfogásukat kérve, vagyok tisztelettel

KLEIN MIKSA
3-3 bornagykereskedő.

KATHREINER-FELE Kneipp maláta kávé.

Nagymama nekem is!

Évek óta kitünő pótléknak bizonyult a babkávéhoz. — Ideg-, szív- és gyomorbajoknál, vérszegénységnek orvosiilag ajánlva. Legkedveltebb kávéital a családok százezereinél.

Szalmavár és momban szalmavár
1 Omt. 1 kiló 1 frt 50 kr
Teljesen elszívve mizolásra.
Valódi csak üvegekben ezen fekete nyomas masolatával

Christoph Ferenc SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

Jelhetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt a használati-ésanak, mivel a keletkezett szag és a la-sú, ragadós száradás, mely az olajfestékek és az olajtaknak sajátja, elkerültek. Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárgyakkal feltölthető, anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénylakk, sárgásbarnát és mahagonibarnát, mely akár csak az olaj-festék fűdi be a pallót s egyuttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen betölt minden foltot, korábbi mázolás stb.; van aztán

tiszta fénylakk (szin: zetlen) új pallókra és parketre, mely csupan fényt ad. Különösen parketre s olajfestékekkel mar bemásolás egészen új pallókra való. Csak fényt ad, ennél fogva nem fűdi el a famusztrát.

Postacsomag, körülbelül 55 négyzet méter, (két központi-szára való) 5 frt 90 kr., vagy 9 ft. mértékű. A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázások és prospectusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a cégre s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 1850 éve létező gyártmányt sokféle utánozó és hamisítják, s sokkal rosszabb, s gyakran a cégnek meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Christoph Ferenc,
A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója,
Prága, Zürich, Berlin.

Raktár:
Debreczenben, Gánofszy Lajos fűszer-, festék- és magkereskedőnél.
Szalmavár: Toldy István és Nagyváradon: (35.) Berkes Bertalan uraknál. 1-9.

Lahmann orvosdoktor alsóruházata.
Orvosi előkezelések legjobban ajánlják e legértékesebb és legjobb fehérneműt. Nem ugrik össze. Nem csomósodik. A bőrt nem irritálja. Tartósságát és súlyvisszatartását mindig megőrzi. Bármely időszakra a legteljesebb viselés. Sokkal olcsóbb mint a gyapjú-fehérnemű. Egyedül engedélyezett gyár: H. Heinzelmann, Brezgen (Vorarlberg).

Főraktár: BÉKÉS LAJOS úrnál Debreczenben.

Karlsbadi porcellán, majolika-, terakotta- és disztárgyak gyári raktára.
Kávé- vagy thea- készletek 6-6 személyre 16 drból finom virágokkal festve és aranyozva 3 frt, 3 frt. 50 kr. 5 frittől 10 frittig. Fekete kávék tálcával 3 frt 50 kr.
Étkező készletek 6 személyre 26 drb. virágos arannyal 6 frt 50 kr. 6 személyre 32 drb. 7 frt. 50 kr. 6 személyre 42 drb., 10 frt, ugyancsak 42 drb. szebb kivitelben 12 frittől 50 frittig. Thea és kávécsészé, igen finom diszszel, tűzmentes, egy pár 20 kr.
6 személyre üvegkészlet, boros pohár, vizes pohár, boros üveg, vizes üveg 14 drb 1 frt 68 kr. szalagdiszszel, ugyanily összeállítás csillagmetszéssel 3 frt.
Ajándék-tárgyak dúz választékban.
Alpaca és China-ezüst evőeszközök, valamint disztárgyak jótállás mellett gyári áron. Menyasszonyi kelengye bevásárlásnál 1/10-ot engedményeznek, vidékre csomagolást nem számítok, uton eshet kárkért felelek.
Vidéki megrendelésnél elegendő az árak megjelölése. — Mindenkor a legújabb mintával szolgálunk.
Ifj. Pájer József Debreczen, főpiacz.
(68.) 2-3.

Uj bútörüzlet megnyitás!
A n. é. közönség szives tudomására hozzuk, hogy f. é. május hó 1-én Helyben, Piacz-utca 44. sz. alatt (dr. Ujfalussy-ház) bútörüzletünket megnyitjuk.
Dús választékban tartunk a legújabb styly secessio, chippenthail, baroque, ó-német, angol stb. matt és fényezett bútörökben a legdiszesebb valamint legegyszerűbb kivitelben.
S a mig egyrésztől meghívjuk a n. é. közönség állandó bútörkiállításunk szives megtekintésére, másrésztől esedezünk kegyes támogatásukér: kiváló tisztelettel
Lamberger és Társa.

